<u>અસ્વીકરણ</u>: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

<u>DISCLAIMER:</u> The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==========

ગુજરાત હાઇકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

આર/ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૧૯૮/૨૦૧૩

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ઇલેશ જે. વોરા

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી સંદીપ એન. ભટ્ટ

==========

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા.	ના.

==========

મુકેશભાઈ શંકરભાઈ પટણી

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય

==========

ઉપસ્થિત :

અપીલકર્તા(ઓ) નં. ૧ માટે રફીક લોખંડવાલા (૫૫૯૦)

અપીલકર્તા(ઓ) નં. ૧ માટે તાહીર એસ. સૈયદ (૮૯૮૩)

સામાવાળા(ઓ)/પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૧ માટે શ્રી જય મહેતા, એ.પી.પી.

==========

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ઈલેશ જે. વોરા

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી સંદીપ એન. ભટ્ટ

તારીખ: ૨૮/૦૩/૨૦૨૫

મૌખિક ચુકાદો

(દ્વારા : માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી સંદીપ એન. ભટ્ટ)

૧. ધી કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર, ૧૯૭૩ (જે હવે પછી 'સી.આર.પી.સી.' તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ની કલમ ૩૭૪ હેઠળની હાલની ક્રિમિનલ અપીલ દ્વારા, અપીલકર્તા મૂળ સજા પામેલ આરોપીએ એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ એન્ડ સેશન્સ જજ, બનાસકાંઠા–પાલનપુર દ્વારા સેશન્સ કેસ નં. ૭૯/૨૦૧૧ માં પસાર કરાયેલ તારીખ ૩૧.૧૦.૨૦૧૨ ના ચુકાદા અને હુકમને પડકારેલ છે, જેના દ્વારા અપીલકર્તાને ધી ઇન્ડિયન પીનલ કોડ (જે હવે પછી 'આઇ.પી.સી.' તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ની કલમ ૩૦૨ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના માટે દોષિત ઠેરવવામાં આવેલ છે અને આજીવન સખત કેદની સજા અને રૂ. ૫૦૦/– નો દંડ અને દંડ ન ભરે તો ૧૫ દિવસની સાદી કેદની સજા ફટકારવામાં આવેલ છે.

૨. અપીલ તારીખ ૦૭.૦૫.૨૦૧૩ ના રોજ દાખલ કરવામાં આવેલ હતી. રજિસ્ટ્રીને પેપર–બુક સાથે રેકોર્ડ અને પ્રોસીડિંગ્સ પ્રાપ્ત થયેલ છે જે સંબંધિત પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલને પૂરી પાડવામાં આવેલ છે.

૩. ફરિયાદપક્ષ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલ કેસ નીચે મુજબ છે:

૩.૧ કે ફરિયાદી–પ્રકાશભાઈ પૂનમભાઈ પટણી છાપી હાઈવે રોડ પર પિક–અપ સ્ટેન્ડ પાસે ફળો વેચવાનો વ્યવસાય કરતા હતા. તારીખ ૩૧.૦૮.૨૦૧૧ ના રોજ, સવારે આશરે ૮.૦૦ વાગ્યે, ફરિયાદી તેમના વ્યવસાયના સ્થળે આવ્યા હતા અને તેમનો ભાઈ મહેશ પણ છાપી હાઈવે પર, પેટ્રોલ પંપ પાસે મજૂરી કામ માટે આવ્યો હતો. સાંજે આશરે ૭.૦૦ વાગ્યે, મૃતક મહેશભાઈએ ફરિયાદીની લારીમાંથી કેળું ખાધું હતું અને ત્યારબાદ, તેણે ફરિયાદીને જાણ કરી હતી કે તે ઘરે જઈ રહ્યો છે. ફરિયાદપક્ષનો કેસ આગળ એવો છે કે ફરિયાદીનો ભાઈ ઘરે જવા નીકળ્યો ત્યારબાદ, થોડા અંતરે, આરોપી મુકેશ પટણીએ મૃતક મહેશ સાથે બોલાચાલી શરૂ કરી અને તેથી ફરિયાદી ત્યાં ગયો અને સાંભળ્યું કે આરોપી–મુકેશ મૃતક–મહેશને તેણે આપેલા રૂ. ૨૦૦/– પાછા આપવા કહી રહ્યો હતો. મૃતકે ફરિયાદીના ભાઈ મુકેશને જાણ કરી કે તેની પાસે પૈસા નથી અને તે બે દિવસમાં ઉક્ત રકમ પાછી આપી દેશે. આનાથી આરોપી ઉશ્કેરાયો અને તેણે મૃતકને ગાળો આપવાનું શરૂ કર્યું અને ત્યારબાદ તેણે, આવેશમાં આવીને, મૃતકની છાતી પર 'ખીલાસરી' પ્રકારના હથિયારથી ઘા કર્યો જેના કારણે ફરિયાદીનો ભાઈ બૂમો પાડવા લાગ્યો અને તેથી આરોપી ગુનાના સ્થળેથી નાસી

છૂટ્યો. ફરિયાદી અને અન્ય લોકો મૃતકને સિદ્ધપુર સિવિલ હોસ્પિટલમાં લઈ ગયા, જ્યાંથી મૃતકને મહેસાણાની હોસ્પિટલમાં રિફર કરવામાં આવ્યો અને મહેસાણાના રસ્તામાં, ફરિયાદીના ભાઈનું મૃત્યુ થયું અને તેથી તેના શબને સિદ્ધપુર સિવિલ હોસ્પિટલમાં લાવવામાં આવ્યું. છાપી પોલીસ સ્ટેશનમાં એફઆઈઆર નોંધવામાં આવી હતી, જે સી.આર.નં. I–૭૧/૨૦૧૧ તરીકે નોંધવામાં આવી હતી.

૩.૨ તપાસ અધિકારીએ, તપાસ પૂર્ણ કર્યા પછી, સક્ષમ કોર્ટ સમક્ષ ચાર્જશીટ રજૂ કરી હતી. આ કેસ માત્ર સેશન્સ કોર્ટ દ્વારા ચલાવવાપાત્ર હોવાથી, તેને સેશન્સ કોર્ટમાં કમિટ કરવામાં આવ્યો હતો.

૩.૩ આંક ૬ થી હાલના અપીલકર્તા સામે આઇ.પી.સી. ની કલમો ૩૦૨, ૫૦૪ અને બી.પી. એક્ટની કલમ ૧૩૫ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓ માટે ચાર્જ ઘડવામાં આવ્યો હતો. અપીલકર્તા સામે ઘડવામાં આવેલ ચાર્જનો અપીલકર્તા દ્વારા ઇનકાર કરવામાં આવ્યો હતો અને તેણે પોતે નિર્દોષ હોવાનું જણાવ્યું હતું અને કેસ ચલાવવાની માંગ કરી હતી.

૩.૪ ચાર્જ સાબિત કરવા માટે, ફરિયાદપક્ષે ઘણા સાક્ષીઓની તપાસ કરી છે અને રેકોર્ડ પર ઘણા દસ્તાવેજી પુરાવા રજૂ કર્યા છે, જે ફકરા નં. ૫ માં નીચે મુજબ દર્શાવેલ છે:

મૌખિક પુરાવા

આંક નં.	સાક્ષીનું નામ
૧૨	સુરેશભાઈ જલાભાઈ પટણી – પંચ સાક્ષી
૧૬	પ્રકાશભાઈ પૂનમભાઈ પટણી – ફરિયાદી
૧૯	બિપિનકુમાર કરશનભાઈ પ્રજાપતિ – મેડિકલ ઓફિસર – સિદ્ધપુર
૨૩	ભાવિનકુમાર કચરાભાઈ જોષી – પંચ સાક્ષી
૨૫	દિલીપભાઈ બાબુભાઈ પટણી – પંચ સાક્ષી
૨૭	મનુભાઈ રાજનભાઈ પટણી – પંચ સાક્ષી
૨૮	ગણેશભાઈ અમથાભાઈ પટણી – પંચ સાક્ષી
૩૦	પ્રવીણભાઈ પૂનમભાઈ પટણી – પંચ સાક્ષી
૩૧	વિરમાજી ઘેમરજી ઠાકોર – પંચ સાક્ષી
૩૨	નટવરભાઈ હેમાભાઈ મકવાણા – પંચ સાક્ષી
૩૪	જુથાજી સવજી રાજપૂત – પંચ સાક્ષી
૩૫	પ્રહલાદભાઈ શંકરભાઈ – સાક્ષી
૩૬	મફાભાઈ શંકરભાઈ રાવલ – સાક્ષી
૩૭	સવાભાઈ ભીખાભાઈ લોહ – સાક્ષી

૩૮	માનસુંગભાઈ ફતાભાઈ મહીવાલ – સાક્ષી
૪૦	લક્ષ્મણભાઈ માનજીભાઈ કારેન – ઘટનાસ્થળનો નકશો બનાવનાર – તલાટી–કમ–મંત્રી, છાપી
૪૨	કાંતિલાલ બાબુલાલ – પી.એસ.ઓ.
૪૬	અમથાભાઈ મુળાભાઈ – એ.એસ.ઓ.
૪૯	ચતુરભાઈ દેવાભાઈ મારુ – સાક્ષી
૫૦	સોહનજી તખાજી ઠાકોર – એ.એસ.આઈ.
૫૩	અયુબખાન જમિયતખાન ચૌહાણ – તપાસ અધિકારી
૫૫	અલ્પેશભાઈ નરસિંહભાઈ ગાબાણી – તપાસ અધિકારી

દસ્તાવેજી પુરાવા

આંક નં.	વિગતો
૧૩	ઈન્ક્વેસ્ટ પંચનામું
૧૭	ફરિયાદ
૨૦	પી.એમ. માટેની યાદી
૨૧	પી.એમ. નોટ
૨૪	ગુનાના સ્થળનું પંચનામું
૨૬	શબ પરથી કપડાં કબજે કર્યા અંગેનું પંચનામું
૨૯	આરોપીના શરીરનું પંચનામું
૩૩	ગુનામાં વપરાયેલ હથિયાર – 'ખીલાસરી' નું પંચનામું
૪૧	ગુનાના સ્થળનો નકશો
૪૩	મોટા ગુનાનો ખાસ રિપોર્ટ

૪૪	ઇન્ડેક્સ
૪૫	ટેલિફોનિક વર્ધી રજિસ્ટર
૪૭, ૪૭	પંચોની સહીઓ દર્શાવતી પહોંચ
૫૧, ૫૨	શબની ઓળખ અને સોંપણી માટેની પહોંચ
૫૬	ડી.એસ.પી., પાલનપુરને મોકલેલ રિપોર્ટ
૫૭	એફ.એસ.એલ. વાન બોલાવવા અંગેનો રિપોર્ટ
૫૮	એફ.એસ.એલ. વાનનો રિપોર્ટ
૫૯	ઇન્ક્વેસ્ટ પંચનામા માટે એક્ઝિક્યુટિવ મેજિસ્ટ્રેટને મોકલેલ ચાદી
૬૦	પોસ્ટમોર્ટમ પરીક્ષણનો રિપોર્ટ
૬૧	ગુનાના સ્થળનો નકશો તૈયાર કરવા માટે મામલતદાર, વડગામને મોકલેલ ચાદી
૬૨	એફ.એસ.એલ. ની પહોંચ
૬૩	આઉટવર્ડની નોંધ
૬૪	એફ.એસ.એલ. રિપોર્ટ
૬૫	સિરોલોજિકલ રિપોર્ટ

૩.૫ આરોપીએ તેના કેસના સમર્થનમાં કોઈ સાક્ષી તપાસ્યા ન હતા. સેશન્સ જજે, અપીલકર્તા તેમજ વિદ્વાન પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર વતી કરવામાં આવેલી રજૂઆતો સાંભળ્યા પછી અને ફરિયાદપક્ષ દ્વારા રેકોર્ડ પર રજૂ કરાયેલા અને

સાબિત થયેલા પુરાવાઓની ચકાસણી કર્યા પછી, હાલના અપીલકર્તાને દોષિત ઠેરવ્યા અને દંડ સાથે આજીવન કેદની સજા ફટકારી.

૪. આથી, આ કોર્ટ સમક્ષ હાલની અપીલ કરવામાં આવેલ છે.

૫. અમે અપીલકર્તા વતી વિદ્વાન વકીલ શ્રી લોખંડવાલા અને સામાવાળા–રાજ્ય વતી વિદ્વાન એ.પી.પી. શ્રી મહેતાને સાંભળ્યા છે અને ચુકાદા અને હુકમ સહિત રેકોર્ડ પર મૂકવામાં આવેલી સામગ્રીનું અવલોકન પણ કર્યું છે.

૬. વિદ્વાન વકીલ શ્રી લોખંડવાલા અપીલકર્તા વતી હાજર રહ્યા છે અને રજૂઆત કરી છે કે અપીલકર્તાને આ કેસમાં ખોટી રીતે સંડોવી દેવામાં આવેલ છે; કે ફરિયાદપક્ષ પોતાનો કેસ વાજબી શંકાથી પર સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયેલ છે; ફરિયાદપક્ષના કેસને સાચો માની લઈએ તો પણ, આ કેસ આઇ.પી.સી. ની કલમ ૩૦૨ હેઠળ આવતો નથી પરંતુ આઇ.પી.સી. ની કલમ ૩૦૪ હેઠળ આવશે કારણ કે ગુનો એવી પ્રકૃતિનો છે કે તે ખૂનની વ્યાખ્યામાં ન આવતો સાપરાધ મનુષ્યવધનું કૃત્ય છે; કે જોકે ફરિયાદપક્ષે કુલ ૨૨ સાક્ષીઓ તપાસ્યા છે, પરંતુ માત્ર બે નજરે જોનાર સાક્ષીઓએ ફરિયાદપક્ષના કેસને સમર્થન આપ્યું

છે; બાકીના નજરે જોનાર સાક્ષીઓ પ્રતિકૂળ જાહેર થયા છે; પંચો પણ પ્રતિકૂળ જાહેર થયા છે; કે પૃષ્ઠ નં. ૫૨ પરના પોસ્ટ–મોર્ટમ રિપોર્ટ પરથી એ સ્પષ્ટ છે કે આ એક જ ઘા વાગવાની ઈજાનો કેસ છે અને આરોપીએ માત્ર એક જ ઘા કર્યો હતો અને મૃતક પર વારંવાર હુમલો કર્યો ન હતો. તેમણે રજૂઆત કરી કે એવો કોઈ પુરાવો નથી કે આરોપીનો મૃતકને મારી નાખવાનો ઈરાદો, આયોજન કે પૂર્વવિચાર હતો કે ન તો તે બદલો લેવાનું કૃત્ય હતું અને આ ક્ષણિક આવેશમાં કોઈ પણ પૂર્વવિચાર વિના અચાનક થયેલી બોલાચાલીનો કેસ છે. તેમણે રજૂઆત કરી કે અપીલકર્તા પહેલેથી જ ૧૦ વર્ષ ૧૦ મહિના અને ૨૩ દિવસની જેલની સજા ભોગવી ચૂક્યો છે અને આઇ.પી.સી. ની કલમ ૩૦૦ ના અપવાદ ૪ નો લાભ અપીલકર્તાને આપવામાં આવે અને ગુનાને આઇ.પી.સી. ની કલમ ૩૦૨ માંથી કલમ ૩૦૪ ભાગ–II માં બદલવાની મહેરબાની કરશો અને તેણે જે સજાનો સમયગાળો પહેલેથી જ ભોગવી લીધો છે તેને પર્યાપ્ત માનવામાં આવે.

૭. બીજી તરફ, વિદ્વાન એ.પી.પી. શ્રી મહેતાએ અપીલનો વિરોધ કર્યો છે અને સેશન્સ જજ દ્વારા આપવામાં આવેલા કારણોને સમર્થન આપ્યું છે અને રજૂઆત કરી છે કે નજીવી બોલાચાલીમાં, અપીલકર્તાએ ખીલાસરી જેવા ઘાતક હથિયારનો ઉપયોગ કર્યો હતો અને શરીરના મહત્વના ભાગ એટલે કે છાતી પર ઘા કર્યો હતો, જેના પરિણામે ઊંડો ઘા થયો અને હોસ્પિટલ જતા રસ્તામાં તેનું મૃત્યુ થયું. તેમણે અમને મેડિકલ ઓફિસરોની જુબાનીઓ અને પોસ્ટમોર્ટમ

રિપોર્ટમાંથી પણ માહિતગાર કર્યા. જોકે, તેમણે રજૂઆત કરી કે મૃતક પર તે એક જ ઘા કરવામાં આવ્યો હતો. આ ઘટના નજરે જોનાર સાક્ષીઓ પ્રકાશભાઈ અને પ્રહલાદભાઈની સામે બની હતી. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે આ કેસ આઇ.પી.સી. ની કલમ ૩૦૦ ના અપવાદ ૪ હેઠળ આવશે નહીં; કે આ ઘટના ખુલ્લી જગ્યાએ બની છે અને નજરે જોનાર સાક્ષીએ જણાવ્યું છે કે અપીલકર્તા આક્રમક હતો અને રૂ. ૨૦૦/– ની નજીવી રકમ વસૂલવા માટે ખીલાસરીનો ઘા કર્યો હતો, જે આરોપીનો ક્રોધ અને વર્તન દર્શાવે છે, જેને પણ ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર છે અને તેથી, તેમણે રજૂઆત કરી છે કે હાલની અપીલ નામંજૂર થવી જોઈએ.

૮. અમે સંબંધિત પક્ષકારો તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલોને વિગતે સાંભળ્યા છે, દોષિત ઠેરવતા વાદગ્રસ્ત ચુકાદાનું અવલોકન કર્યું છે અને મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજી પુરાવાઓની ઝીણવટભરી ચકાસણી કરી છે.

૮.૧ આંક ૧૬ પર પીડબલ્યુ ૨ – પ્રકાશભાઈ પટણી – ફરિયાદી અને નજરે જોનાર સાક્ષીની જુબાની. તેમણે તેમના દ્વારા ફરિયાદમાં જે જણાવેલ છે તેનું પુનરાવર્તન કર્યું છે. ઉલટતપાસમાં, તેમણે જણાવ્યું છે કે ઘટના સમયે તેઓ હાજર હતા, તેમની લારી ત્યાં હતી, કે એ સાચું છે કે ઘટના સાંજે સાત વાગ્યાની

આસપાસ બની હતી અને તે સમયે અંધારું હતું અને તેમનો ભાઈ–મૃતક મજૂરી કામ કરતો હતો.

૮.૨ ફરિયાદપક્ષે અન્ય નજરે જોનાર સાક્ષી–પ્રહલાદભાઈ શંકરભાઈ–પીડબલ્યુ ૧૨ ની આંક ૩૫ પર પણ તપાસ કરી છે, જેમણે જણાવ્યું છે કે મૃતક મહેશભાઈ કામ પરથી મારી લારીએ આવ્યો અને કેળું ખાધું અને ત્યારબાદ, અમે બંને છાપી હાઈવે તરફ ગયા અને આરોપી મુકેશભાઈ શંકરભાઈ પટણી અમને મળ્યા અને રૂ. ૨૦૦/– ની લેવડદેવડ બાબતે ઝઘડો કરી રહ્યા હતા અને મુકેશભાઈ પાસે તીક્ષ્ણ ધારવાળું હથિયાર ખીલાસરી હતું અને તેણે મહેશભાઈને તેની છાતીની ડાબી બાજુએ માર્યું અને નાસી છૂટ્યો. મહેશભાઈને લોહી નીકળતું હોવાથી, હું અને તેનો ભાઈ અને અન્ય લોકો આવ્યા અને તેને સિદ્ધપુરની હોસ્પિટલમાં લઈ ગયા અને પ્રાથમિક સારવાર પછી, તેને મહેસાણા લઈ ગયા અને રસ્તામાં તેનું મૃત્યુ થયું. તેમની ઉલટતપાસમાં, તેઓ લગભગ તેમની સરતપાસની હકીકત પર કાયમ રહ્યા અને એ હકીકત પણ દર્શાવી કે મૃતકને દારૂ પીવાની ટેવ ન હતી. ઉલટતપાસમાં નાના વિરોધાભાસ સિવાય, ફરિયાદપક્ષના કહેવાને ખોટું સાબિત કરવા માટે બીજું કોઈ મોટું કારણ નથી.

૮.૩ ફરિયાદપક્ષ દ્વારા તપાસવામાં આવેલા અન્ય નજરે જોનાર સાક્ષીઓ એટલે કે મફાભાઈ શંકરભાઈ રાવલ–પીડબલ્યુ ૧૩ આંક ૩૬ પર, સવાભાઈ ભીખાભાઈ લોહ–પીડબલ્યુ ૧૪ આંક ૩૭ પર, માનસુંગભાઈ ફતાભાઈ મહીવાલ–પીડબલ્યુ ૧૫ આંક ૩૮ પર અને ચતુરભાઈ દેવાભાઈ મારુ–પીડબલ્યુ ૧૯ આંક ૪૯ પર પ્રતિકૂળ જાહેર થયા છે.

૮.૪ ફરિયાદપક્ષે પંચ સાક્ષીઓ એટલે કે પીડબલ્યુ–૪–ભાવિનકુમાર કચરાભાઈ જોષીની આંક ૨૩ પર, વિરમાજી ઘેમરજી ઠાકોર પીડબલ્યુ–૯ ની આંક ૩૧ પર તપાસ કરી છે જેઓ ગુનાના સ્થળના પંચ હતા, દિલીપભાઈ બાબુભાઈ પટણી પીડબલ્યુ–૫ ની આંક ૨૫ પર જેઓ મૃતકના કપડાંના પંચ હતા, પ્રવીણભાઈ પૂનમભાઈ પટણી–પીડબલ્યુ–૮ ની આંક ૩૦ પર જેઓ આરોપીની અટકાયતના પંચ હતા, નટવરભાઈ હેમાભાઈ મકવાણા–પીડબલ્યુ ૧૦ ની આંક ૩૨ પર, જુથાજી સવજી રાજપૂત–પીડબલ્યુ ૧૧ ની આંક ૩૪ પર જેઓ મુદ્દામાલ હથિયારની શોધના પંચ હતા તે તમામ પ્રતિકૂળ જાહેર થયા હતા અને તેથી તેમની ઉલટતપાસ કરવામાં આવી ન હતી.

૮.૫ ફરિયાદપક્ષે ડોક્ટર–પીડબલ્યુ ૩ બિપિનકુમાર કરશનભાઈ પ્રજાપતિની આંક ૧૯ પર તપાસ કરી છે. તેમણે જણાવ્યું કે જ્યારે તેઓ તારીખ

૩૧.૦૮.૨૦૧૧ ના રોજ સિદ્ધપુર જનરલ હોસ્પિટલમાં રાત્રે ૮.૦૦ થી સવારે ૮.૦૦ વાગ્યા સુધી ફરજ પર હતા ત્યારે, રાત્રે આઠ કલાકે, મહેશભાઈ પૂનમભાઈ પટણી, ઉંમર ૨૫, રહેવાસી મહેંદીપુરા મહી, તા. વડગામવાળાને ૧૦૮ એમ્બ્યુલન્સમાં તેના ભાઈ પ્રહલાદભાઈ છપ્પનભાઈ પટણી દ્વારા લાવવામાં આવ્યો હતો અને તેની તપાસ કરતા, તેણે ઈજાઓ વિશે જણાવ્યું કે જ્યારે તે રાત્રે ૮.૩૦ કલાકે જતો હતો, તે સમયે રસ્તામાં મુકેશભાઈ પટણી તેને મળ્યો અને તે પીધેલી હાલતમાં હતો અને તેને ગાળો આપવા લાગ્યો અને તેણે ના પાડતા આરોપીએ તેને છરી મારી. સાક્ષીએ અભિપ્રાય આપ્યો કે દર્દી ભાનમાં હતો. તેણે ઈજાગ્રસ્તના શરીર પરની ઈજા વર્ણવી કે છાતીની ડાબી બાજુએ સ્તનની ડીંટડી નીચે ૩ સે.મી. x ૨ ૦.૫ સે.મી. ફેફસાં સુધી ઊંડી ઈજા. તેણે જણાવ્યું કે તેની પ્રાથમિક સારવાર બાદ, તેણે દર્દીને અમદાવાદ સિવિલ હોસ્પિટલમાં રિફર કરવાની સલાહ આપી અને જ્યારે દર્દીનું રસ્તામાં મૃત્યુ થયું, ત્યારે તેને ફરીથી પાછો લાવવામાં આવ્યો. કરવામાં આવેલ પોસ્ટમોર્ટમ પર, તેણે અભિપ્રાય આપ્યો કે મૃત્યુનું સંભવિત કારણ તીક્ષ્ણ ધારવાળા હથિયારથી થયેલી ઈજાને કારણે છે અને હૃદય અને ફેફસાંને નુકસાન થયું હતું. તેણે એવો પણ અભિપ્રાય આપ્યો કે તેને થયેલી ઈજા વ્યક્તિનું મૃત્યુ નીપજાવવા માટે પૂરતી છે. પી.એમ. નોટમાં કોલમ નં. ૨૩ માં મૃત્યુનું કારણ દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે 'તીક્ષ્ણ હથિયારથી થયેલ ઈજાને કારણે શરીર પર થયેલ ઈજાને લીધે કાર્ડિયો રેસ્પિરેટરી

ફેઇલ્યોર' અને મૃત્યુનું અંતિમ કારણ એફએસએલ રિપોર્ટ પછી આપવામાં આવશે.

૮.૬ ફરિયાદપક્ષે અલ્પેશભાઈ નરસિંહભાઈ ગાબાણીની આંક ૫૫–પીડબલ્યુ ૨૨ પર તપાસ કરી છે. તેમણે તેમના દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી કાર્યવાહી અને તપાસ કેવી રીતે કરવામાં આવી તે જણાવ્યું છે. તપાસ બાદ, તારીખ ૦૧.૦૯.૨૦૧૨ ના રોજ આરોપીની ધરપકડ કરવામાં આવી હતી અને આરોપીનું નિવેદન લેતાં તેણે જણાવ્યું હતું કે તેણે લોખંડની ખીલાસરી છુપાવી હતી અને તે બતાવવા માંગતો હોવાથી, પંચોની હાજરીમાં તે મળી આવી હતી. તેમણે જણાવ્યું કે તેમણે સાક્ષીઓ મફાભાઈ શંકરભાઈ રાવલ, સવાભાઈ ભીખાભાઈ લોહ, માનસુંગભાઈ ફતાભાઈ મહીવાલ અને ચતુરભાઈ દેવાભાઈ મારુના નિવેદનો નોંધ્યા હતા. જોકે તેમના નિવેદનોમાં કેટલાક અલગ શબ્દો છે, પરંતુ ટૂંકમાં, તે બધાએ જણાવ્યું છે કે તેઓ ઘટનાસ્થળે હાજર હતા અને તેમણે જોયું કે મુકેશભાઈ શંકરભાઈ પટણી મહેશભાઈ પૂનમભાઈ પટણી પાસેથી પૈસાની માંગણી કરી રહ્યા હતા અને તેઓ ઝઘડો કરી રહ્યા હતા અને મુકેશભાઈ ગાળો બોલી રહ્યા હતા અને તેથી મહેશભાઈ પટણીએ તેનો વિરોધ કરતા, મુકેશભાઈ ઉશ્કેરાઈ ગયા અને તેણે તેના હાથમાં રહેલી લોખંડની ખીલાસરીથી મહેશભાઈ પટણીને મારી અને તે નાસી છૂટ્યો. બચાવપક્ષ ઉક્ત સરતપાસનો વિરોધાભાસ દર્શાવતી કોઈ સામગ્રી ઉલટતપાસમાં લાવી શક્યો ન હતો.

૯. તક આપવામાં આવી હોવા છતાં, બચાવપક્ષે કોઈ સાક્ષી તપાસ્યા નથી.

૧૦. હકીકતો અને પુરાવાઓને ધ્યાનમાં લેતા પહેલા, આઈ.પી.સી. ની કલમ ૩૦૦ રજૂ કરવી જરૂરી છે જે નીચે મુજબ છે:

> "૩૦૦. ખૂન – અહીં આ પછી અપવાદ કરેલા કેસો સિવાય, જો જે કૃત્યથી મૃત્યુ નીપજાવવામાં આવ્યું હોય તે મૃત્યુ નીપજાવવાના ઈરાદાથી કરવામાં આવ્યું હોય, તો સાપરાધ મનુષ્યવધ એ ખૂન છે, અથવા –
>
> (બીજું) – જો તે એવી શારીરિક ઈજા પહોંચાડવાના ઈરાદાથી કરવામાં આવ્યું હોય કે જેનાથી ગુનેગાર જાણતો હોય કે જે વ્યક્તિને ઈજા પહોંચાડવામાં આવે છે તેનું મૃત્યુ થવાની સંભાવના છે, અથવા –
>
> (ત્રીજું) – જો તે કોઈ પણ વ્યક્તિને શારીરિક ઈજા પહોંચાડવાના ઈરાદાથી કરવામાં આવ્યું હોય અને જે શારીરિક ઈજા પહોંચાડવાનો ઈરાદો હોય તે સામાન્ય સંજોગોમાં મૃત્યુ નીપજાવવા માટે પૂરતી હોય, અથવા –

(ચોથું) – જો કૃત્ય કરનાર વ્યક્તિ જાણતી હોય કે તે એટલું જોખમી છે કે તેનાથી પૂરી સંભાવના છે કે મૃત્યુ નીપજશે અથવા એવી શારીરિક ઈજા પહોંચશે જેનાથી મૃત્યુ થવાની સંભાવના છે, અને તે મૃત્યુ નીપજાવવાના અથવા ઉપર જણાવ્યા મુજબની ઈજા પહોંચાડવાના જોખમને વહોરી લેવા માટે કોઈ પણ બહાના વિના આવું કૃત્ય કરે. દૃષ્ટાંતો

અપવાદ ૧.– ક્યારે સાપરાધ મનુષ્યવધ ખૂન નથી. સાપરાધ મનુષ્યવધ એ ખૂન નથી જો ગુનેગાર, ગંભીર અને અચાનક ઉશ્કેરાટને કારણે સ્વ–નિયંત્રણની શક્તિ ગુમાવી બેસે તે દરમિયાન, ઉશ્કેરણી કરનાર વ્યક્તિનું મૃત્યુ નીપજાવે અથવા ભૂલથી કે અકસ્માતથી અન્ય કોઈ વ્યક્તિનું મૃત્યુ નીપજાવે. ઉપરનો અપવાદ નીચેની શરતોને આધીન છે:–

(પહેલું) – કે ઉશ્કેરણી કોઈ પણ વ્યક્તિને મારી નાખવા અથવા નુકસાન પહોંચાડવાના બહાના તરીકે ગુનેગાર દ્વારા માંગવામાં આવી ન હોય અથવા સ્વેચ્છાએ ઉશ્કેરવામાં આવી ન હોય.

(બીજું) – કે ઉશ્કેરણી કાયદાના પાલનમાં અથવા આવા જાહેર સેવકની સત્તાના કાયદેસરના ઉપયોગમાં જાહેર સેવક દ્વારા કરવામાં આવેલા કોઈ પણ કાર્ય દ્વારા આપવામાં આવી ન હોય.

(ત્રીજું) – કે ઉશ્કેરણી ખાનગી બચાવના અધિકારના કાયદેસરના ઉપયોગમાં કરવામાં આવેલા કોઈ પણ કાર્ય દ્વારા આપવામાં આવી ન હોય.

સ્પષ્ટીકરણ.– ઉશ્કેરણી એટલી ગંભીર અને અચાનક હતી કે કેમ કે જેથી ગુનાને ખૂન બનતો અટકાવી શકાય તે હકીકતનો પ્રશ્ન છે.

દૃષ્ટાંતો

અપવાદ ૨.– સાપરાધ મનુષ્યવધ એ ખૂન નથી જો ગુનેગાર, વ્યક્તિ અથવા મિલકતના ખાનગી બચાવના અધિકારનો શુદ્ધબુદ્ધિથી ઉપયોગ કરતા, કાયદા દ્વારા તેને આપવામાં આવેલી સત્તાનું ઉલ્લંઘન કરે અને જેની સામે તે આવા બચાવના અધિકારનો ઉપયોગ કરી રહ્યો હોય તે વ્યક્તિનું પૂર્વવિચાર વિના, અને આવા બચાવના હેતુ માટે જરૂરી હોય તેનાથી વધુ નુકસાન કરવાના કોઈ પણ ઇરાદા વિના મૃત્યુ નીપજાવે.

અપવાદ ૩.– સાપરાધ મનુષ્યવધ એ ખૂન નથી જો ગુનેગાર, જાહેર સેવક હોવાથી અથવા જાહેર ન્યાયને આગળ વધારવા માટે કાર્ય કરતા જાહેર સેવકને મદદ કરતા, કાયદા દ્વારા તેને આપવામાં આવેલી સત્તાઓનું ઉલ્લંઘન કરે, અને કાયદેસર છે અને આવા જાહેર સેવક તરીકેની તેની ફરજ બજાવવા માટે જરૂરી છે તેવું શુદ્ધબુદ્ધિથી માનીને કોઈ કૃત્ય કરીને મૃત્યુ નીપજાવે અને જેનું મૃત્યુ નીપજાવવામાં આવ્યું છે તે વ્યક્તિ પ્રત્યે કોઈ દ્વેષભાવ ન હોય.

અપવાદ ૪.– સાપરાધ મનુષ્યવધ એ ખૂન નથી જો તે પૂર્વવિચાર વિના અચાનક થયેલી બોલાચાલી પર આવેશમાં અચાનક થયેલી લડાઈમાં અને ગુનેગારે અયોગ્ય લાભ લીધા વિના અથવા ક્રૂર અથવા અસામાન્ય રીતે વર્ત્યા વિના કરવામાં આવ્યું હોય.

સ્પષ્ટીકરણ. આવા કેસોમાં એ મહત્વનું નથી કે કયો પક્ષ ઉશ્કેરણી કરે છે અથવા પ્રથમ હુમલો કરે છે.

અપવાદ ૫.– સાપરાધ મનુષ્યવધ એ ખૂન નથી જ્યારે જે વ્યક્તિનું મૃત્યુ નીપજાવવામાં આવ્યું છે, તે અઢાર વર્ષથી વધુ ઉંમરની હોય, અને તેની પોતાની સંમતિથી મૃત્યુ ભોગવે અથવા મૃત્યુનું જોખમ ઉઠાવે."

૧૧. રેકોર્ડ પરના મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓનું ઝીણવટપૂર્વક અવલોકન કરતા, જોકે તેમાં નાની વિસંગતતાઓ છે જેમ કે મેડિકલ ઓફિસરે જણાવ્યું કે મૃતકને અમદાવાદ સિવિલ હોસ્પિટલમાં રિફર કરવામાં આવ્યો હતો અને ફરિયાદી અને અન્ય નજરે જોનાર સાક્ષીઓએ જણાવ્યું છે કે તેને મહેસાણા હોસ્પિટલમાં રિફર કરવામાં આવ્યો હતો; વધુમાં ઉપયોગમાં લેવાયેલ હથિયાર ખીલાસરી હોવાનું ફરિયાદી દ્વારા જણાવાયું છે જ્યારે મૃતકે જણાવ્યું છે કે તેને અપીલકર્તા દ્વારા છરી મારવામાં આવી હતી અને ફરિયાદીએ જણાવ્યું છે કે મૃતકને જીપમાં હોસ્પિટલ લઈ જવામાં આવ્યો હતો જ્યારે મેડિકલ ઓફિસરે જણાવ્યું છે કે મૃતકને એમ્બ્યુલન્સમાં લાવવામાં આવ્યો હતો. જોકે, આ વિસંગતતાઓ એટલી મોટી નથી કે ફરિયાદપક્ષના કેસને કાઢી શકાય. ડોક્ટરની જુબાની અને તબીબી પુરાવા પરથી એ સ્પષ્ટ છે કે મૃતકને તીક્ષ્ણ ધારવાળા હથિયારથી મારવામાં આવ્યો હતો અને તે એક જ ઘા હતો અને તે ઘા મૃતકનું મૃત્યુ નીપજાવવા માટે પૂરતો હતો. વધુમાં, જોકે અન્ય નજરે જોનાર સાક્ષીઓ મફાભાઈ, સવાભાઈ, માનસુંગભાઈ, ચતુરભાઈ ટ્રાયલ દરમિયાન પ્રતિકૂળ જાહેર થયા છે, તપાસ અધિકારીએ તેમની જુબાનીમાં તપાસ દરમિયાન નોંધાયેલા નિવેદનો વિશે જણાવ્યું છે, અને તે બધાએ જણાવ્યું છે કે મૃતક જ્યારે ઘરે જઈ રહ્યો હતો ત્યારે આરોપીને મળ્યો અને તેમની વચ્ચે ઉગ્ર બોલાચાલી થઈ અને આરોપીએ મૃતકને હથિયારથી માર્યો હતો. બચાવપક્ષ ઉક્ત અધિકારીની

ઉલટતપાસમાં વિપરીત કંઈ પણ લાવી શક્યો નથી અને તપાસ અધિકારીની જુબાની પર અવિશ્વાસ કરવાનું કોઈ કારણ નથી. આમ, એ સ્પષ્ટ છે કે મૃતકને આરોપી–અપીલકર્તા દ્વારા તીક્ષ્ણ ધારવાળા હથિયારથી મારવામાં આવ્યો હતો, જેના કારણે મૃતકનું મૃત્યુ થયું હતું.

૧૨. અપીલકર્તા–આરોપી તરફથી મૃતકને મારી નાખવાના પૂર્વવિચારની વાત છે, ત્યાં સુધી એવું સૂચવવા માટે પણ દૂર દૂર સુધી કંઈ આવતું નથી કે મૃતક અને અપીલકર્તા–આરોપી વચ્ચે અગાઉ કોઈ દુશ્મનાવટ હતી અને મૃતકને મારી નાખવા માટે અપીલકર્તા–આરોપી દ્વારા કોઈ આયોજન અથવા પૂર્વવિચાર કરવામાં આવ્યો હતો. ફરિયાદપક્ષ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવા પરથી એ સ્પષ્ટ છે કે મૃતક ઘર તરફ જઈ રહ્યો હતો અને અપીલકર્તા–આરોપી તેને મળ્યો, તબીબી પુરાવા મુજબ તે નશામાં હતો, તેણે મૃતક પાસેથી રૂ. ૨૦૦/– ની માંગણી કરી જે તેણે તેને અગાઉ આપ્યા હતા, અને મૃતકે તે સમયે તેને આપવાનો ઇનકાર કરતા, આરોપી–અપીલકર્તાએ અપશબ્દો બોલવાનું શરૂ કર્યું અને આરોપી–અપીલકર્તાએ મૃતકને તીક્ષ્ણ ધારવાળા હથિયાર (ખીલાસરી) થી માર્યો જે તે પોતાની સાથે લઈ જતો હતો, કારણ કે તે મજૂર હતો. આ હકીકત સાથે એ હકીકત જોડવામાં આવે કે રેકોર્ડ પર અગાઉની કોઈ દુશ્મનાવટ આવતી નથી અને ઉક્ત કૃત્ય માટે કોઈ પૂર્વવિચાર ન હતો, તેને આઇ.પી.સી. ની કલમ ૩૦૦ ની વ્યાખ્યા હેઠળ ખૂન કહી શકાય નહીં. જોકે, તે ઉક્ત કલમના

સ્પષ્ટીકરણના અપવાદ નં. ૪ હેઠળ આવશે, એટલે કે સાપરાધ મનુષ્યવધ જે ખૂનની વ્યાખ્યામાં ન આવતો હોય. આઇ.પી.સી. ની કલમ ૩૦૦ ના અપવાદ ૪ ના સ્પષ્ટીકરણ મુજબ, આવા કેસોમાં એ મહત્વનું નથી કે કયો પક્ષ ઉશ્કેરણી કરે છે અથવા પ્રથમ હુમલો કરે છે. એવું કહી શકાય નહીં કે તે પૂર્વવિચારિત ગુનો હતો અને અપીલકર્તાનો મૃતકને મારી નાખવાનો ઈરાદો અથવા હેતુ હતો. આ પાસા ઉપરાંત, તબીબી પુરાવા પરથી એ પણ આવી રહ્યું છે કે છાતી પર માત્ર એક જ ઈજા હતી, કદાચ ઊંડો ઘા હોય, પરંતુ અમારા મતે, એવું કહી શકાય કે ઉક્ત કૃત્ય પૂર્વવિચાર વિના અચાનક થયેલી બોલાચાલી પર ક્ષણિક આવેશમાં અચાનક થયેલી લડાઈમાં કરવામાં આવ્યું છે અને આરોપીએ ક્રૂર અથવા અસામાન્ય રીતે વર્તન કર્યું નથી અને આમ, એવું કહી શકાય નહીં કે હાલના અપીલકર્તાએ અયોગ્ય લાભ લીધો છે અને અપીલકર્તા–આરોપી દ્વારા પૂર્વવિચાર વિના અચાનક ક્ષણિક આવેશમાં ગુનો કરવામાં આવ્યો હોવાની શક્યતાને નકારી શકાય નહીં.

૧૩. એ.આઇ.આર. ૨૦૨૪ એસ.સી. ૨૫૩ માં નોંધાયેલ મરિઅપ્પન વિરુદ્ધ સ્ટેટ રેપ. બાય ઇન્સ્પેક્ટર ઓફ પોલીસના કેસમાં, નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટ દ્વારા ફકરા ૧૦ માં નીચે મુજબ ઠેરવેલ છે:

"૧૦. અહીં સુરિન્દર કુમાર વિરુદ્ધ યુનિયન ટેરિટરી, ચંડીગઢ એમએએયુ/એસસી/૦૫૮૯/૧૯૮૯: (૧૯૮૯) ૨ એસ.સી.સી. ૨૧૭ ના ચુકાદાનો ઉલ્લેખ કરવો પણ યોગ્ય રહેશે, જેમાં આ કોર્ટે ઇન્ડિયન પીનલ કોડની કલમ ૩૦૦ ના અપવાદ ૪ ને લાગુ કરવા માટેના કારણો નક્કી કર્યા હતા:

૭. આ અપવાદને લાગુ કરવા માટે ચાર જરૂરિયાતો સંતોષવી આવશ્યક છે, એટલે કે, (૧) તે અચાનક થયેલી લડાઈ હતી; (૨) કોઈ પૂર્વવિચાર ન હતો; (૩) કૃત્ય આવેશમાં કરવામાં આવ્યું હતું; અને (૪) હુમલાખોરે કોઈ અયોગ્ય લાભ લીધો ન હતો અથવા ક્રૂર રીતે વર્તન કર્યું ન હતું. ઝઘડાનું કારણ સુસંગત નથી અને કોણે ઉશ્કેરણી કરી અથવા હુમલો શરૂ કર્યો તે પણ સુસંગત નથી. ઘટના દરમિયાન થયેલા ઘાની સંખ્યા એ નિર્ણાયક પરિબળ નથી પરંતુ મહત્વનું એ છે કે ઘટના અચાનક અને પૂર્વવિચાર વિના બની હોવી જોઈએ અને ગુનેગારે ગુસ્સાના આવેશમાં કામ કર્યું હોવું જોઈએ. અલબત્ત, ગુનેગારે કોઈ અયોગ્ય લાભ લીધો હોવો જોઈએ નહીં અથવા ક્રૂર રીતે વર્તન કર્યું હોવું જોઈએ નહીં. જ્યાં, અચાનક થયેલી બોલાચાલીમાં, કોઈ વ્યક્તિ ક્ષણિક આવેશમાં હાથવગું હથિયાર ઉપાડી લે છે અને ઈજા પહોંચાડે છે, જેમાંથી એક ઘાતક

સાબિત થાય છે, તો તે આ અપવાદનો લાભ મેળવવા માટે હકદાર રહેશે જો કે તેણે ક્રૂરતાપૂર્વક વર્તન કર્યું ન હોય."

૧૪. ૨૦૨૩(૧૩) એસ.સી.સી. ૩૬૫ માં નોંધાયેલ બાલુ સુદામ ખલદે વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ મહારાષ્ટ્રના કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદાનો ઉલ્લેખ કરવો પણ ફળદાયી છે, જેમાં ફકરા ૫૭ થી ૬૧ માં નીચે મુજબ ઠેરવેલ છે:

"૫૭. આમ, કલમ ૩૦૦ ના અપવાદને લાગુ કરવા માટેની અનિવાર્ય શરત હંમેશા એ છે કે તે ખૂનનો કેસ છે પરંતુ આરોપી તે કલમમાંથી બહાર લાવવા અને તેને ખૂન ન ગણાતા સાપરાધ મનુષ્યવધનો કેસ બનાવવા માટે અપવાદના લાભનો દાવો કરે છે. તેથી, આપણે માની લેવું જોઈએ કે આ ખૂનનો કેસ હશે અને અપવાદની લાગુ પડવાની બાબત દર્શાવવાની જવાબદારી આરોપીની છે. અપવાદ ૪ નીચે મુજબ છે:– "અપવાદ ૪.– સાપરાધ મનુષ્યવધ એ ખૂન નથી જો તે પૂર્વવિચાર વિના અચાનક થયેલી બોલાચાલી પર આવેશમાં અચાનક થયેલી લડાઈમાં અને ગુનેગારે અયોગ્ય લાભ લીધા વિના અથવા ક્રૂર અથવા અસામાન્ય રીતે વર્ત્યા વિના કરવામાં આવ્યું હોય."

૫૮. જોગવાઈનું વાંચન દર્શાવે છે કે મામલાને અપવાદ ૪ ની અંદર લાવવા માટે ચાર શરતો સંતોષવી આવશ્યક છે:

(૧) તે અચાનક થયેલી લડાઈ હતી;

(૨) કોઈ પૂર્વવિચાર ન હતો;

(૩) કૃત્ય આવેશમાં કરવામાં આવ્યું હતું; અને; કે

(૪) હુમલાખોરે કોઈ અયોગ્ય લાભ લીધો ન હતો અથવા ક્રૂર રીતે વર્તન કર્યું ન હતું.

૫૯. અપવાદ ૪ ના સાદા વાંચન પરથી, એવું જણાય છે કે જો મૃત્યુ (એ) પૂર્વવિચાર વિના, (બી) અચાનક થયેલી લડાઈમાં, (સી) ગુનેગારોએ અયોગ્ય લાભ લીધા વિના અથવા ક્રૂર કે અસામાન્ય રીતે વર્તન કર્યા વિના; અને (ડી) લડાઈ માર્યા ગયેલ વ્યક્તિ સાથે થઈ હોવી જોઈએ તો અપવાદ ૪ ની મદદ લઈ શકાય છે. કેસને અપવાદ ૪ ની અંદર લાવવા માટે તેમાં દર્શાવેલ તમામ ઘટકો હોવા આવશ્યક છે.

૬૦. પીડબલ્યુ ૭ ડૉ. શ્રીકાંત કે જેમણે પોસ્ટ મોર્ટમ કર્યું હતું તેમની જુબાની પરથી જણાય છે તેમ, આપણે મૃતકને થયેલી ઈજાઓની હદ અગાઉથી જ નોંધી છે. દાતરડા અને તલવાર જેવા

જોખમી હથિયારોથી થયેલી ઈજાઓની પ્રકૃતિને ધ્યાનમાં લેતા, જે શરીરના મહત્વના ભાગ પર મારવામાં આવ્યા હતા, તે નિષ્કર્ષમાંથી છટકી શકાય તેમ નથી કે આ આઇ.પી.સી. ની કલમ ૩૦૨ નો કેસ છે.

૬૧. અપીલકર્તા વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલની એ રજૂઆત સ્વીકારવી અમારા માટે ખૂબ જ મુશ્કેલ છે કે કેસ આઇ.પી.સી. ની કલમ ૩૦૦ ના અપવાદ ૪ હેઠળ આવશે અને આવો લાભ આરોપીને આપવામાં આવે. થોડીવાર માટે એમ માની લઈએ કે આ ઘટના ક્ષણિક આવેશમાં બની હતી અને લડાઈ પણ અચાનક થઈ હતી, આપણે એ હકીકતને નજરઅંદાજ ન કરવી જોઈએ કે અહીંના અપીલકર્તાઓએ મૃતક પર જોખમી હથિયાર વડે નવ જેટલા ઘા કર્યા હતા જે નિઃશસ્ત્ર અને લાચાર હતો. કેસો આઇ.પી.સી. ની કલમ ૩૦૦ ના ખંડ (૩) માં આવે તે માટે, એ જરૂરી નથી કે ગુનેગારનો ઈરાદો મૃત્યુ નીપજાવવાનો જ હોય, જ્યાં સુધી ઈરાદાપૂર્વકની શારીરિક ઈજા અથવા સામાન્ય સંજોગોમાં મૃત્યુ નીપજાવવા માટે પૂરતી ઈજાઓથી મૃત્યુ થાય છે. એ.આઇ.આર. ૧૯૬૬ એસ.સી. ૧૮૭૪ માં નોંધાયેલ રાજવંત સિંહ વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ કેરળ આ મુદ્દાનું એક યોગ્ય ઉદાહરણ છે."

૧૫. ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને, અમને જણાય છે કે અપીલકર્તા આઇ.પી.સી. ની કલમ ૩૦૦ ના અપવાદનો લાભ મેળવવા માટે હકદાર રહેશે અને આમ વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલ આઇ.પી.સી. ની કલમ ૩૦૨ હેઠળની દોષિત ઠરાવવાની બાબત બદલવાપાત્ર છે.

૧૬. અમારા ધ્યાને લાવવામાં આવ્યું છે કે આરોપી–અપીલકર્તા ૧૦ વર્ષ ૧૦ મહિના ૨૩ દિવસથી જેલ પાછળ છે.

૧૭. ઉપરોક્ત બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને, નીચે મુજબનો હુકમ પસાર કરવામાં આવે છે.

૧૭.૧ હાલની અપીલ અંશતઃ મંજૂર કરવામાં આવે છે.

૧૭.૨ એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ એન્ડ સેશન્સ જજ, બનાસકાંઠા–પાલનપુર દ્વારા સેશન્સ કેસ નં. ૭૯/૨૦૧૧ માં પસાર કરાયેલ તારીખ ૩૧.૧૦.૨૦૧૨ નો વાદગ્રસ્ત ચુકાદો અને હુકમ આથી સુધારવામાં આવે છે અને અપીલકર્તાને આઇ.પી.સી., ૧૮૬૦ ની કલમ ૩૦૪(II) હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના માટે દોષિત ઠેરવવામાં આવે છે.

૧૭.૩ અપીલકર્તા–આરોપીએ તારીખ ૦૩.૦૩.૨૦૨૩ ના હુકમ દ્વારા જામીન પર મુક્ત થતા પહેલા, ૧૦ વર્ષ ૧૦ મહિના ૨૩ દિવસની સજા પહેલેથી જ ભોગવી લીધી છે. અમને જણાય છે કે ઉક્ત સજા ન્યાયના હિતને પૂરી કરશે અને તેથી અપીલકર્તા–આરોપીને પહેલેથી જ ભોગવેલા સમયગાળા જેટલી સજા ફટકારવામાં આવે છે.

૧૭.૪ જામીનખત, જો કોઈ હોય તો, રદ કરવામાં આવે છે.

૧૭.૫ રેકોર્ડ અને પ્રોસીડિંગ્સ સંબંધિત ટ્રાયલ કોર્ટને તાત્કાલિક પાછા મોકલી આપવામાં આવે.

(ઇલેશ જે. વોરા, ન્યાયમૂર્તિશ્રી)

(સંદીપ એન. ભટ્ટ, ન્યાયમૂર્તિશ્રી)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

==========

<u>અસ્વીકરણ</u>: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઇ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: *The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.*